



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET  
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.  
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502  
✉: titkarsag@repate.hu  
🌐: [www.repate.hu](http://www.repate.hu)

---

Ügyszám: FRP/640/2013/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

338/2014. (XII. 18.) számú

### állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos<sup>1</sup> 2013. szeptember 6-án előterjesztett **panaszát** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

### á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

### Indokolás

A panaszos 2013. szeptember 6-án postai úton terjesztette elő panaszbeadványát.

### I.

1) A panaszos a vele szemben 2013.szeptember 3-án 21 órát követően \* utca kereszteződésében foganatosított rendőri intézkedéssel összefüggésben terjesztette elő panaszát.

Előadása szerint a fenti helyen és időben hazafelé kerékpározott, amikor rendőrök vonták intézkedés alá. A panaszostól a rendőrök kérték az iratait, amire a panaszos azt felelte, hogy ha hazakísérik a kb. 50 m-re lévő otthonába, igazolni tudja magát. Ezután a rendőrök a panaszossal elindultak az utcán, majd néhány lépés megtétele után a panaszos arra lett figyelmes, hogy az egyik rendőr óvatosan körülnez, a következő pillanatban pedig a falhoz

---

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

löki és próbálja leteperni a földre. A panaszos először meglepetésében nem tudott reagálni, majd mindkét kezével a falnak támaszkodott és próbált szembefordulni a rendőrrel, hogy kérdőre vonja a brutális eljárás miatt. A panaszos megjegyzi, hogy az események során attól tartott, hogy az események következtében olyan sérülést szenvedhet, ami veszélyezteti a kb. egy hónappal későbbre előjegyzett szemműtete megtartását.

Az őt lefogó rendőr a panaszost előbb vesetájékon hátulról, majd amikor sikerült megfordulnia, előlről a testén és a fején is többször megütötte. A panaszos közben kérte a rendőröket, hogy fejezzék be, amit tesznek, a rendőrök azonban azt kiabálták, hogy a panaszos ellenáll a rendőri intézkedésnek. A panaszos próbált védekezni, majd a rendőr kezeit lefogni és ellökni őt magától, de nem járt sikerrel, és a rendőr végül a földre vitte őt, a panaszos fejét erősen a földhöz nyomta. A panaszos továbbra is hiába kérte a rendőröket, hogy engedjék el őt, igazolják magukat, ezzel szemben megbilincseltek, majd bezárást kaptak a Rendőrkapitányságra. Ott a rendőrök megszendézték, és mivel annak eredménye pozitív lett, jegyzőkönyv rögzítését követően átszállították a kórházba vérvételre. Sérelmezi a panaszos, hogy az ambuláns lapra azt rögzítették, hogy a panaszos ellenállt az intézkedésnek, és a testi kényszer alkalmazása során szerzett hámsérüléseket és zúzódásokat. A kórházból a rendőrségre szállították vissza a rendőrök a panaszost, ahol a nyomtatványok kitöltése után 30 000 Ft-ról szóló csekket adtak át neki az általa elkövetett szabálysértés miatt. A panaszos a kitöltött nyomtatványokat arról, hogy a rendőri intézkedés közben nem szerzett sérülést és nincs panasza sem, nem volt hajlandó aláírni.

A panaszos beadványában rögzíti, hogy nem állt ellen a rendőri intézkedésnek, a rendőrök fellépése váratlanul érte, sérüléseit orvosi látletelek és fényképek is bizonyítják.

Az intézkedés másnapján a panaszos alig bírta felkelni, a testén több helyen sérülések, zúzódások voltak. Komoly fájdalmai miatt felkereste a Kórházat, ahol a Traumatológiai Osztályon vizsgálták meg, sérüléseiről röntgen-felvételeket készítettek. Az orvos megállapította, hogy a térdén és a fején több zúzódás található, a fogazata pedig meglazult.

A kórházból a panaszos a Rendőrkapitányságra ment, ahol jelezte az ügyeletnek, hogy feljelentést kíván tenni. Az ügyeletes azt válaszolta, hogy ő nem tudja felvenni a feljelentést, később pedig telefonált, és a panaszosnak azt mondta, másnap hivatali időben menjen vissza és megteheti. A panaszos kérte az ügyeletest, hogy adja meg az intézkedő rendőrök nevét és azonosító számát, de az ügyeletes a kérésnek nem tett eleget.

A panaszos sérelmezi emberi méltóságához, testi integritáshoz, szabadsághoz valamint tisztességes eljáráshoz való jogának a megsértését, utóbbi a rendőrök azonosítási kötelezettségének és az intézkedés formai követelményeinek elmulasztása, a bilincselés kilátásba helyezése, az előállító helységben való elhelyezéssel és a jogaival, valamint a kötelezettségeivel kapcsolatos tájékoztatás elmaradása, az igazolás kiadásának elmulasztása és az értesítési kötelezettség nem teljesítése miatt. Álláspontja szerint továbbá a rendőrök megszegték a részrehajlásmentes intézkedés követelményét is. Úgy véli továbbá, hogy a sérelemkezés mindkét rendőrnek egyaránt felróható, nem csak annak, aki lefogta és leteperte őt.

A panaszos beadványában azt is részletezi, hogy milyen anyagi sérelmet szenvedett az intézkedés következtében, amely miatt kárpótlásra tart igényt.

A panaszos ezt a beadványát a Testület mellett megküldte a Központi Nyomozó Főügyészségnek, a \* Nyomozó Ügyészségnek, a Magyar Helsinki Bizottságnak és a média meg nem nevezett képviselőinek is.

2) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta a Rendőrkapitányságon 2013. szeptember 5-én tett feljelentéséről rögzített jegyzőkönyvet. Abban panaszbeadványához képest az alábbi többletinformáció olvasható.

A panaszossal szemben Sz.A. r. törzsőrmester és társa intézkedett.

A panaszos kerékpárjával az intézkedést megelőzően kivilágítva, de ittasan közlekedett, amit a rendőröknek nem is tagadott le. A rendőrök gépkocsiból állították meg, közölték eljárásuk okát, majd kérték a panaszostól az iratait.

Miután a panaszos közölte, hogy az iratait csak otthon tudja átadni, a kerékpárját tolva indult el hazafelé, a rendőrök mellette haladtak. Amikor az egyik rendőr a falhoz lökte, kérdőre vonta, hogy miért áll ellen az intézkedésnek. A bilincselést a két rendőr együtt hajtotta végre, mert az elsőként a panaszossal szemben fellépő rendőr nem egyedül nem bírta vele. A panaszos sérülései nyolc napon belül gyógyulnak.

3) A panaszos előállításáról kiállított igazolás szerint az intézkedés 2013. szeptember 3-án 21 óra 5 perctől aznap 22 óra 30 percig tartott.

Az irat azt rögzíti, hogy a panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése keletkezett, panaszosa nem.

A panaszos az iratot nem írta alá.

4) A panaszhoz csatolt lelet szerint a sebészeti ügyeleti ambulancián a panaszost 2013. szeptember 3-án 22 óra körüli időben vizsgálták meg. A dokumentum rögzíti, hogy a panaszost rendőrök vitték a vizsgálatra, mert a rendőri intézkedés során megsérült. A panaszos arcának mindkét oldalán és a fülén bőr alatti bevérzés volt, és a felső fogsorában két foga meglazult.

Egy másik, ugyanott kiállított lelet rögzíti, hogy a röntgen törést nem mutatott ki.

5) A Kórházban 2013. szeptember 4-én 19 óra körüli időben kiállított sürgősségi betegellátó lap megállapítása szerint a panaszos testén több helyen hámsérülés látható és a felső metszőfogai enyhén mozognak. Nyaki, háti, lumbalis gerinc, vesetájék fájdalomtalan. Mellkas, has fiz. negatív.

6) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta a rendőrségen 2013. szeptember 3-án kiállított tájékoztatót a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről és bírság kiszabásáról.

Az irat rögzíti, hogy a panaszos kerékpárral közlekedve megszegte a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára vonatkozó előírást. A tilalom megsértése miatt a rendőrök 30 000 Ft közigazgatási bírságot róttak ki rá.

A panaszos a dokumentumot aláírta, amivel elismerte, hogy a szabályszegést elkövette, a bírság kiszabását tudomásul vette, a vonatkozó tájékoztatást megkapta, a készpénz átutalási-megbízást átvette.

7) A panaszos sérüléseiről 2013. szeptember 4-én készített fényképfelvételeket is csatolt. Ezek az arca jobb és bal felén három sérülés látható a járomcsontál és a füle előtti szakaszon. Térdén kisebb hámsérülések, illetve látható egy fej tetei kisméretű seb.

## II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Rendőrkapitányság vezetője, Sz. Cs. r. alezredes a Testület levelében feltett kérdésekre válaszul csatolta a következő dokumentumokat, továbbá az alábbi tájékoztatást nyújtotta.

A panaszos 2013. szeptember 4-én 23 órakor jelent meg személyesen a rendőrségen, és közölte az éjszakai ügyeleti szolgálatot ellátó r. tőrm.-rel, hogy feljelentést kíván tenni az előző napon vele szemben intézkedő rendőrök ellen. Az ügyeletes nyilatkozata szerint a panaszos láthatóan ittas állapotban volt és lehelete is alkoholszagú volt.

A panaszos valóban kérte a korábban vele szemben intézkedő rendőrök nevét és azonosító számát. A kérést az ügyeletes nem teljesítette, és hozzátette, hogy az adatokat a panaszosnak az intézkedés során kellett volna kérni, és hozzátette, hogy a későbbi eljárás során azokról fog tájékoztatást kapni.

Az ügyeletet telefonon jelentést tett a Közrendvédelmi Osztály vezetőjének, aki a panaszos ittasságára tekintettel azt kérte, hogy a panaszos másnap menjen vissza a rendőrségre feljelentést tenni.

Erről az ügyeletes tájékoztatta a panaszost, aki tudomásul vette és jelezte, hogy másnap visszamegy megtenni a feljelentését.

A kapitányságvezető levele rögzíti, hogy a panaszos által másnap megtett feljelentést megküldték a hatáskörrel rendelkező Nyomozó Ügyészségnek.

2) A Rendőrkapitányság ügyeletesé által 2013. szeptember 3-án készített hivatalos feljegyzés tanúsága szerint a panaszost a rendőrök azért állították elő, mert ittas állapotban kerékpározott. A Lyon alkoholszonda 1,17 mg/l értéket, majd a kapitányságon a Drager alkoholszonda szintén 1,17 mg/l értéket mutatott. A panaszost közigazgatási bírsággal sújtották.

3) Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítőeszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost a rendőrök 2013. szeptember 3-án 21 óra 5 perckor vonták intézkedés alá, annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták a ruházatát, majd pedig az 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján, mint magát hitelt érdemlően igazolni képtelen személyt, és c) pontja alapján mintavétel céljából előállították. A panaszossal szemben az Rtv. 47. § lapján 21 óra 6 perctől 21 óra 8 percig testi kényszert alkalmaztak, ami során a panaszos könnyű hámsérüléseket szenvedett. A sérülés orvosi

ellátására a rendőrök utóbb intézkedtek. Az intézkedés során a rendőrök a panaszost az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján 21 óra 8 perc és 21 óra 15 perc között meg is bilincseltek. Az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett.

A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján hozzátartozó vagy képviselő kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírásában a rendőrök előadják, hogy a panaszost azt követően vonták intézkedés alá, hogy észlelték, imbolyogva közlekedik a kerékpárjával. Az eljáró rendőr szabályos megállítást követően közölte a panaszossal nevét, rendfokozatát, azonosító számát, az intézkedés célját, és felszólította személyazonosságának igazolására. Mivel a panaszosnál nem volt fényképes igazolvány, az adatait a rendőr bemondás alapján rögzítette. Mivel a panaszos leheletén alkoholszagot érzett, vele szemben Drager típusú szondát alkalmazott, a szonda 1,17 mg/l értéket jelzett. Ezután a rendőr közölte a panaszossal, hogy mintavétel céljából előállítja, aminek hallatán a panaszos dühöngeni kezdett, és kijelentette, hogy nem fog bemenni a rendőrökkel a kapitányságra. A rendőr felhívta a panaszos figyelmét, hogy amennyiben ellenszegül, vele szemben testi kényszerítő és más kényszerítő eszközöket fog alkalmazni, és felszólította, hogy menjen oda a szolgálati gépkocsinhoz. A panaszos ennek nem tett eleget és az intézkedés alól úgy próbálta kivonni magát, hogy elhúzta a kezeit és megpróbált elfutni. Ekkor a rendőr a panaszos jobb karját kicsavarta, majd miután a panaszos ellenállt, a földre vitte őt. A jelentés rögzíti, hogy az esés során a panaszos sérüléseket szenvedett: a fején hámsérülések keletkeztek, és arra panaszkodott, hogy a foga mozog. Mivel továbbá a panaszos az ellenállást a bilincselés során is tanúsította, a bilincs rászorult a csuklóira, azokon hámsérüléseket okozott. A jelentés arra is utal, hogy utóbb a rendőrök intézkedtek a panaszos orvosi vizsgálatára.

A helyszínről a rendőrök a panaszost előállították a rendőrkapitányságra, ahol ismét alkoholtesztet alkalmaztak, amely 21 óra 29 perckor 1,17 mg/l értéket jelzett.

Az intézkedő rendőrök a panaszost tájékoztatták a panasz lehetőségéről és annak előterjesztési határidejéről.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint a panaszos a tájékoztatót, illetve az előállítás idejéről az igazolást megkapta. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995 (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9), a 19/1996 (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján a jogairól és a kötelezettségeiről az írásos tájékoztatót szintén megkapta. Az erről szóló nyilatkozatot aláírta. Abban elismerte továbbá, hogy élelmezést nem kért, sérülése keletkezett és orvosi ellátásban részesült.

A panaszost 22 óra 30 perckor szabadították.

A jelentés rögzíti, hogy a rendőrök a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tesznek.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) A rendőrség szintén megküldte a Testületnek a panaszos előállításáról kiállított igazolást, ami abban különbözik a panaszos által megküldött irattól, hogy szerepel rajta a panaszos aláírása.

5) A csatolt szabálysértési feljelentés tanúsága szerint az eljáró rendőrök a panaszossal szemben az általa 2013. szeptember 3-án 21 óra 5 perckor elkövetett, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése bekezdésébe ütköző jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt kezdeményezett eljárást.

A cselekmény leírása megegyezik a rendőri jelentéssel, ahhoz képest az irat többletinformációt nem tartalmaz.

6) A rendőrség megküldte a Drager alkoholteszterrel végzett vizsgálat dokumentációját. A mért érték 1,17 mg/l. Az iratokat a panaszos aláírta. Az irat rögzíti, hogy a panaszos az előadása szerint 2 dl bort ivott 19 óra 40 és 19 óra 45 perc között.

7) A csatolt szabálysértési határozat tanúsága szerint a panaszost a Rendőrkapitányság mint Szabálysértési Hatóság 2013. szeptember 5-én kelt határozatában jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt 50 000 Ft pénzbírsággal sújtotta. A panaszos a határozat ellen kifogást terjesztett elő.

8) A pápai szakambulancia lelete alapján a panaszos vizsgálatára 21 óra 53 perc és 22 óra 21 perc között a rendőrök kérésére került sor. Az arcán mindkét oldalon és a fülén suffusio látható, két foga meglazult.

### III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos jogszabályokra és ORFK utasítások rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

**A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát és a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület a panasz alapján első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

a) A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az akkor hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 188. § (1) bekezdése szerint aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Kkt. 20. § (1) bekezdése rögzíti azon közlekedési szabályok körét, amelyek megsértése esetén az előírás megsértője közigazgatási eljárás keretében bírság fizetésére kötelezhető. Eszerint többek között a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára („tilos jelzésen történő áthaladás”), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”) vonatkozó előírások megsértői. [k) pont]

A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a

katasztrófavédelmi hatóság és a munkaügyi hatóság (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult. [20. § (2) bekezdés]

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját érzélelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszos előadása szerint hazafelé tartott biciklivel, amikor a rendőrök megállították és igazolványának átadására szólították fel. A panaszos a helyszínen elismerte, hogy fogyasztott alkoholt.

A rendőri jelentések egybehangzóak a tekintetben, hogy panaszost azért vonták intézkedés alá, mert látták, hogy kerékpárjával imbolyogva közlekedik az úttesten.

Tekintettel arra, hogy a panaszos és a rendőrök előadás is megegyezik abban, hogy a panaszos kerékpárjával a forgalomban vett részt, ezért a rendőrök az Rtv. 44. § alapján **kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá** - arra okot adó egyéb körülmény nélkül is –, **így nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.** (Megjegyzi a Testület, hogy a rendőrök intézkedésre ugyanakkor az Rtv. 29.§ (1) bekezdése is megfelelő jogalapot biztosított, tekintettel arra, hogy a panaszos bizonytalan közlekedése az úton felvetette az ittas vezetés szabálysértésének gyanúját, aminek észlelése a rendőrök intézkedési kötelezettségét vonta maga után.) Ugyanakkor a Testület ismételtlen leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

3) A panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) Az előállításról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja és a) pontja alapján került sor.

A rendőri jelentések szerint a panaszost azt követően vonták intézkedés alá, hogy észlelték, imbolyogva közlekedik a kerékpárjával. Az eljáró rendőr szabályos megállítást követően közölte a panaszossal nevét, rendfokozatát, azonosító számát, az intézkedés célját, és felszólította személyazonossága igazolására. Mivel a panaszosnál nem volt fényképes igazolvány, az adatait a rendőr bemondás alapján rögzítette. Mivel a panaszos lehetetlen



alkoholszagot érzett, vele szemben Drager típusú szondát alkalmazott, a szonda 1,17 mg/l értéket jelzett. Ezután a rendőr közölte a panaszossal, hogy mintavétel céljából előállítja. A helyszínről a rendőrök a panaszost előállították a rendőrkapitányságra, ahol ismét alkoholtesztet alkalmaztak, amely 21 óra 29 perckor 1,17 mg/l értéket jelzett.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy kérésdelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

Az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) – 9.; 9/B.; 11-12. és 14. pontjaiban – az alkoholtesztet és az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

„9. Amennyiben az alkoholtesztetrel végzett mérés eredménye közúti járművet vezetőnél a 0,30 mg/l, egyéb esetben a 0,50 mg/l légalkohol értéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete és az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést nem büntetőeljárásban értékelik, úgy az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

9/B. Nem kell alkalmazni a 9. pontban meghatározottakat, és további mintavételre sem kell intézkedni, amennyiben az alkoholtesztetrel végzett mérés eredménye a főútvonalon kívül kerékpározó személy esetében a 0,30 mg/l légalkohol értéket nem haladja meg.

11. Abban az esetben, ha az intézkedés alá vont személy a 9. pont szerinti mérési eredményt nem fogadja el (a Nyilatkozatot nem írja alá), szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kilélegzett levegő hiteles mérőeszközzel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

12. Amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 9. pont szerinti légalkohol-értékeket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

14. Amennyiben az alkoholszondával végzett ittaság ellenőrzés eredménye pozitív, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, a 12. pontban foglaltak szerint kell eljárni.”

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

a) az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,

b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholteszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,

c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,

e) *hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre*

f) a Jegyzőkönyv aláírását megtagadja,

g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,

h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

j) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittaság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittaság ellenőrzés eredménye, illetve az ittaság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

A panaszos előadásában egyáltalán nem számol be arról, hogy vele szemben a helyszínen alkoholszondát alkalmaztak volna. Ugyanakkor azt megjegyzi, hogy önként bevallotta, hogy alkoholt fogyasztott, tehát az alkoholfogyasztás kérdése a helyszínen is felmerült. A Testület, hogy egyrészt arra figyelemmel, hogy ilyen esetekben kötelező a szonda használata, másrészt arra a körülményre, hogy a panaszos nagyfokú ittasága folytán az előadása sok helyen hiányos és ellentmond a rendelkezésre álló adatoknak (pl. állítása szerint nem írt alá semmit; illetve csupán 2 dl bort fogyasztott 3 órával korábban, míg a mérési eredmény ennél sokkal

jelentősebb alkoholfogyasztást valószínűsít), a rendőri előadást fogadta el akörben, hogy a panaszossal szemben szondát alkalmaztak, amely 1,17 mg/l légalkohol-szintet mutatott.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésében szabályozott előállítási okoknál a jogalkotó a rendőr mérlegelésére bízta, hogy szükséges-e az előállítás az eljárás eredményes lefolytatása érdekében. Ezt a mérlegelést végzi el a rendőr helyett a fentebb idézett ORFK utasítás. Tekintettel arra, hogy a mérési eredmény meghaladta az ORFK utasításban meghatározott 0,50 mg/l-t, így jogszerűen rendőrök intézkedtek a mérés hiteles megismétlése iránt, ezért **a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, és megfelelt az arányosság követelményének, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.**

(Megjegyzi a Testület, hogy figyelemmel arra, hogy az intézkedés alá vonás és a mérés megkezdése között még nem telt el 30 perc, a Testület álláspontja szerint a rendőrség jogszerűen döntött úgy, hogy az Rtv. 15.§-ban meghatározott arányossági követelményre figyelemmel a kisebb jogkorlátozást jelentő hiteles mérőeszközzel kísérli meg előbb a mérés hitelesítését. Tekintettel arra, hogy a panaszos a mérést követően az aláírásával megerősített nyilatkozatában az eredményt elfogadta, a rendőrség jogszerűen döntött úgy, hogy nem intézkedik a vér- és vizeletmintavétel iránt.)

Tekintettel arra, hogy az előállítást az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja megalapozta, a Testület mellőzte az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontjának vizsgálatát.

b) Az előállítás időtartama kapcsán a Testület az alábbi megállapításra jutott.

Az igazolás szerint a panaszos előállítása 21 óra 5 perctől 22 óra 30 percig tartott. A rendőri jelentések szerint ezen idő alatt előállították a panaszost, akivel szemben hiteles mérőeszközt alkalmaztak 21 óra 29 perckor, majd orvosi vizsgálatáról gondoskodtak 21 óra 53 perc és 22 óra 21 perc között és 22 óra 30 perckor szabadították.

Az Rtv. 33. §-a szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére. [15. § (1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.]

A hivatkozott rendelkezések alapján a panaszos előállításának másfél órás időtartamát a Testület az elvégzett cselekményekhez mérten nem értékelte aránytalanul hosszúnak, mivel nem haladta meg az intézkedés céljának eléréséhez szükséges időtartamot.

**A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítása időtartama miatt nem sérült, az alapjog korlátozására jogszerűen került sor.**

3) A kényszerítő eszköz alkalmazásával és a bántalmazással kapcsolatos kifogások kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható. (Az arányosság generális követelményét az Rtv. 15. §-aa rögzíti, eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.)

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására büncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevéleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A panaszos előadása szerint a rendőrök minden előzetes figyelmeztetés nélkül a falhoz lökték, majd a földre teperték. A panaszos védekezéséül próbált szembe fordulni, a rendőr többször vesetájékon ütötte, majd miután sikerült szembefordulnia a rendőr többször fején is ütötte. A panaszos próbált védekezni, a rendőr kezét lefogni és ellökni magától. A rendőr végül a földre vitte és a fejét erősen lenyomta a földre, majd megbilincselte.

A rendőri jelentés ezzel szemben azt tartalmazza, hogy amikor a szondáztatás után a panaszossal közölték, hogy előállítják, a panaszos dühöngeni kezdett, és kijelentette, hogy nem fog bemenni a rendőrökkel a kapitányságra. A rendőr felhívta a panaszos figyelmét, hogy amennyiben ellenszegül, vele szemben testi kényszerít és más kényszerítő eszközöket fog alkalmazni, és felszólította, hogy menjen oda a szolgálati gépkocsihoz. A panaszos ennek nem tett eleget és az intézkedés alól úgy próbálta kivonni magát, hogy elhúzta a kezét és megpróbált elfutni. Ekkor a rendőr a panaszos jobb karját kicsavarta, majd miután a panaszos ellenállt, a földre vitte őt. A jelentés rögzíti, hogy az esés során a panaszos sérüléseket szenvedett: a fején hámsérülések keletkeztek, és arra panaszkodott, hogy a foga mozog. Mivel továbbá a panaszos az ellenállást a bilincselés során is tanúsította, a bilincs rászorult a csuklóira, azokon hámsérüléseket okozott. A panaszossal szemben az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján 21 óra 8 perc és 21 óra 15 perc között alkalmaztak bilincset.

a) A testi kényszer kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A fentiekben a Testület már kifejtette, hogy a panaszos beadványa több önellentmondást és iratellenes állítást is tartalmaz, így a Testület a helyszíni intézkedés vonatkozásában az előállítási szándék közléséig a rendőri előadást fogadta el az események pontos leírásáig. Ezt követően a felek előadása eltér abban, hogy a panaszos megpróbálta-e kivonni magát az intézkedés alól, azonban abban megegyezik az előadásuk, hogy a panaszos ellenállt a rendőri intézkedésnek, próbálta a rendőr kezét magáról lefejtetni.

A Testület a döntése meghozatalakor kiemelkedő jelentőséget tulajdonított a panaszos nagyfokú ittasságának, illetve annak a ténynek, hogy előadása szerint olyan sérülésekről is beszámol, amit a későbbiekben egyik orvosi vizsgálat sem erősített meg. (A panaszos a vesetájékon ért rúgásokat, fejét ért ütések is panaszkodott, az orvosi vizsgálat azonban ezen a területen egyáltalán nem tárt fel ilyen jellegű – komoly véraláfutásos, nyomásérzékeny vagy agyrázkódásos – sérüléseket.) Mindezen tények szintén a panaszos szavahihetőségét gyengítették.

**A Testület erre tekintettel a testi kényszer alkalmazását jogszerűnek tekintette, és ekörben a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét nem állapította meg.**

b) A bilincselés kapcsán a rendőrség a szökés veszélyére és az ellenszegülés megtörésére hivatkozott.

A Testület a fentiek szerint ekörben is a rendőrségi előadást vette alapul és elfogadta, hogy a panaszos ellenszegülő magatartása más eszközzel nem volt megtörhető, ezért álláspontja szerint **a bilincselés kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.**

c) A Testületnek ezt követően azt kellett vizsgálnia, hogy a panaszos sérülései keletkeztek-e a panaszos rendőri bántalmazása következtében, vagy azok a kényszerítő eszköz alkalmazásának vagy egyéb oknak tudhatóak be.

A panaszos előadása szerint a rendőr minden előzmény nélkül a falnak lökte, majd a földre teperte, többször belerúgott.

A rendőrség válasziratában a panaszos sérüléseit a jogszerű testi kényszer és bilincseléssel és a panaszos ittasságával magyarázta.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

Jelen esetben a rendőri iratok határozottan rögzítik, hogy a panaszost nem bántalmazták ugyanakkor a panaszost csak földre vitellel lehetett megakadályozni abban, hogy kivonja magát az intézkedés alól, aminek következtében zúzódások, hámsérülések keletkeztek rajta,

illetve vélhetően az esés folytán két foga meglazult. A bilincselés során szintén ellenállt a panaszos, így a kezére rászorult a bilincs, ami szintén hámsérülést okozott a csuklóján.

A rendőri iratok mellékeltét képező lelet hámsérülést és a fog kimozgását rögzítette.

A panaszos által megküldött látlelet szintén az arc hámsérülését és két fog enyhe mozgását rögzítette. A panaszos által megküldött fényképfelvételeken a térd és az arc hámsérülése látható, illetve egy fej tetei kisméretű seb.

A fentiek alapján elmondható, hogy a panaszos és a rendőrök előadása ellentmondó: a panaszos szerint a rendőrök bántalmazták, míg a rendőrök a földre vitellel, és a bilincseléssel magyarázzák a sérüléseket.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbjét nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozatára és a látleletre támaszkodhatott.

A bizonyítékok alapján elmondható, hogy a panaszosnak keletkeztek olyan sérülései, amelyek származhattak bántalmazásból, a rendőrség azonban adott magyarázatot a sérülésekre, miszerint azok a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer alkalmazása során keletkeztek.

Ilyen körülmények között a Testület felelősséggel csak annyit állapíthat meg, hogy a panaszos sérülései egyaránt keletkeztek a jogszerű kényszerítő eszköz alkalmazás, illetve egy esetleges jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása, azaz bántalmazás eredményeként is.

**A Testület mindezek miatt arra a meggyőződésre jutott, hogy a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a konkrét esetben.**

4) A rendőr azonosítási kötelezettségére vonatkozó kifogás kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tettek eleget az azonosítási kötelezettségüknek.

A rendőrségi jelentés szerint a rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésének megfelelően szóban közölték a panaszossal a nevüket, a beosztási helyüket, az azonosító számukat, valamint az intézkedés okát.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőröknek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevüket és azonosító számukat közölniük kell.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait.

**Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

5) Sérelmezte, hogy nem kapott az előállításról igazolást.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos Nyilatkozat elnevezésű iraton úgy nyilatkozott, hogy az előállítás okáról szóló tájékoztatást szóban megkapta, az igazolást átvette.

A rendőrség csatolta az igazolást, amin a panaszos aláírásával tanúsította, hogy az igazolás egy példányát átvette. A panaszos maga is csatolta az igazolásból a saját példányát másolatban a beadványához.

**A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a panasz megalapozatlan, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

6) Sérelmezte, hogy nem kapott az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről kioktatást.

A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995 (XII.13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdése szerint a fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni

a) jogait és kötelezéseit, azok gyakorlásának módját,

b) a fogda napirendjét,

c) a panasz és a kérelem előterjesztésének módját,

d) a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenyítéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

A fogvatartott részére befogadásakor át kell adni a jogait és kötelezettségeit tartalmazó, valamint a vele szemben alkalmazható kényszerítőeszközökről szóló írásos tájékoztatót. A szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről a fogvatartottat a (8) bekezdés első mondatának figyelembevételével írásban nyilatkoztatni kell.

A 19/1996 (VIII. 23) ORFK utasítás 36/A pontja szerint a rendeletnek a fogva tartottak elkülönítésére vonatkozó szabályai mellett a dohányzó és a nem dohányzó fogva tartottakat külön zárkában kell elhelyezni. A zárkák ajtajait „dohányzó”, illetve „nem dohányzó” felirattal kell ellátni. Amennyiben az elkülönítés a fogda telítettségéből, sajátosságaiából adódóan nem lehetséges, a dohányzó és a nem dohányzó fogva tartottak közös elhelyezésére szolgáló zárkában a dohányzás tilos. A dohányzó fogva tartottak dohányzóhelyre történő



kíséréséről azonban ebben az esetben, a fogva tartott kérésére - a helyi sajátosságok, az őrzésbiztonsági követelmények és a fogdaóri létszám figyelembevételével - gondoskodni kell

A panaszos Nyilatkozat elnevezésű iraton úgy nyilatkozott, hogy az előállítás okáról szóló tájékoztatást szóban megkapta, az igazolást átvette. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót nem vette át.

Sem a rendőri jelentések, sem a panaszosi előadás nem számol be arról, hogy a panaszost elhelyezték volna előállító helyiségben, így a Testület álláspontja szerint nem mulasztott akkor a rendőrség, amikor az előállító helyiség rendjével, a jogokkal és a kötelezettségekkel kapcsolatos tájékoztatót nem adta át.

**A fentiek miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

7) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tettek eleget az Rtv. 18.§ szerinti kiértesítési kötelezettségüknek.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

A rendőri jelentés szerint a panaszos kiértesítést nem kért. A rendőrség ugyanakkor nem csatolt olyan iratot, ahol a panaszos írásban nyilatkozott volna a kérdésről.

A felek előadása közötti ellentmondást a Testület további bizonyítékok hiányában nem tudta feloldani, emiatt úgy foglalt állást, hogy **a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a kiértesítés körében nem megállapítható.**

#### IV.

A rendőrök az Rtv. 44. § alapján kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá - arra okot adó egyéb körülmény nélkül is -, így nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga. A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, és megfelelt az arányosság követelményének, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az előállítás időtartama miatt szintén nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A Testület a testi kényszer alkalmazását jogszerűnek tekintette, és ekörben a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét nem állapította meg. A bilincselés kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.

Ugyanakkora a bántalmazásra vonatkozó kifogás kapcsán a Testület felelősséggel csak annyit állapíthatott meg, hogy a sérülés lehetett a jogszerű testi kényszer vagy felhatalmazáson túli fizikai erőszak eredménye is, ezért úgy határozott, hogy a testi épséghez való joga sérelme nem megállapítható. Az azonosítási kötelezettség elmulasztása és a kiértesítés elmulasztására

vonatkozó panasz kapcsán a Testület szintén úgy foglalt állást, hogy az ellentmondó bizonyítékok miatt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

Az előállítással kapcsolatos igazolás és a tájékoztató elmaradására vonatkozó panasz kapcsán a Testület megállapította, hogy a panaszosnak nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

**Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.**

**Budapest, 2014. december 18.**

**Dr. Lukács Tamás**  
elnök

**Dr. Kozma Ákos**  
elnökhelyettes, előadó testületi tag

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**  
testületi tag

**Dr. Wildner Domonkos**  
testületi tag

**Dr. Cservák Csaba**  
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET